

Tillstånd att utforska kontinentalsockeln

Beslut

Sveriges geologiska undersökning (SGU) beviljar VA SYD (org.nr 222000-2378) tillstånd enligt 3 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln att utforska svensk kontinentalsockel inom område som framgår av karta i bilaga 1, i de delar området inte utgörs av enskilt vatten.

Tillståndet gäller i fem år från och med dagen för beslutet.

SGU godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor för tillståndet

1. Verksamheten ska, om inte annat framgår av nedan angivna villkor, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad VA SYD angett eller åtagit sig i ansökan och i övriga handlingar i ärendet.
2. Försvarmakten, Sjöfartsverket och Sveriges geologiska undersökning ska informeras senast fyra veckor innan undersökningarna påbörjas, eller den kortare tid som respektive myndighet godtar, beträffande:
  - tidpunkterna för undersökningarnas start och avslutande,
  - vilka åtgärder som avses utföras,
  - vilken metod som ska användas,
  - position för undersökningarna,
  - vilka fartyg, inklusive anropssignal, som ska användas, och
  - kontaktuppgifter till den enhet som utför undersökningarna.

Informationen ska lämnas via e-post.

3. Samråd ska ske med Sjöfartsverket om särskilt sjösäkerhetshöjande åtgärder behövs när arbetena sker i närheten av sjötrafiktäta områden såsom riksintresseklassade farleder, djupvattenleder och trafiksepareringssystem. Samråd ska påbörjas minst tre veckor innan planerad start för undersökningarna. Eventuella sjösäkerhetshöjande åtgärder ska bekostas av VA SYD.
4. Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO), Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO) samt Swedish Pelagic Federation producentorganisation

(SPF PO) ska fortlöpande hållas informerade om när och var undersökningarna kommer att utföras så att potentiell påverkan på fisket minimeras.

5. Flotte som används vid geotekniska undersökningar ska vara försedd med stödben i syfte att stå still vid genomförandet. Om väderförhållandena omöjliggör transport av flotte till kaj ska stödbenen nyttjas och flotten ska höjas upp för att minimera påverkan från vågor.
6. All undersökning ska ske inom foderrör.
7. Utrustning, fordon och maskiner som används vid provborrningen ska tvättas efter provtagning, innan förflyttning till ny provtagningsplats sker, för att undvika risk för spridning av eventuella föroreningar och invasiva arter.
8. När undersökningarna har avslutats ska kopia av all insamlad geologisk och geoteknisk information från svenskt kontinentalsockelområde, såväl rådata som tolkningar och sammanställningar, i den utsträckning lagen (2016:319) om skydd för geografisk information inte hindrar det, tillställas SGU i format som myndigheten godkänner. Innan informationen översänds ska kontakt tas med SGU via e-post.
9. Instrument eller annan utrustning får inte lämnas kvar efter undersökningstidens utgång. Vid arbeten i vatten ska i första hand biologiskt nedbrytbara kemiska produkter användas. Förlorad geoteknisk och geofysisk utrustning ska så långt som möjligt och rimligt återhämtas.

Information om utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen som enligt författning ska lämnas till Kustbevakningen lämnas till myndighetens ledningscentral via tel. +46 776-70 60 00 eller e-post lc@kustbevakningen.se.

10. En kopia av tillståndsbeslutet ska finnas tillgänglig ombord på de fartyg som bedriver undersökningsverksamhet med stöd av tillståndet och ska efter anmodan från svensk myndighet kunna uppvisas.

Ansökan

Yrkanden

VA SYD yrkar att tillstånd till att utforska kontinentalsockeln inom Sveriges territorialvatten inom det allmänna vattenområdet som har markerats i bilaga 1 beviljas. VA SYD yrkar att tillståndet ska gälla under fem år från det att tillståndet fått laga kraft. Vidare yrkar VA SYD att tillståndet förenas med de villkor som föreslås samt att den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

VA SYD har slutligen föreslagit följande villkor.

1. Verksamheten ska, om inte annat framgår av nedan angivna villkor, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad VA SYD angett eller åtagit sig i ansökan och i övriga handlingar i ärendet.
2. Försvarmakten, Sjöfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning (SGU) ska senast fyra (4) veckor innan undersökningarna påbörjas informeras om

- uppskattad arbetstid,
- position för undersökningarna, och
- kontaktuppgifter till den enhet som utför undersökningarna.

Informationen ska lämnas till Försvarmakten via e-post ms-opavd-tillstand@mil.se, till Sjöfartsverket via e-post ufs@sjofartsverket.se, till Havs- och vattenmyndigheten via e-post havochvatten@havochvatten.se och till SGU via e-post sgu@sgu.se.

3. Samråd ska ske med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om särskilt sjösäkerhetshöjande åtgärder behövs när arbetena sker i närheten av sjötrafiktäta områden såsom riksintresseklassade farleder, djupvattenleder och trafiksepareringssystem. Samråd ska påbörjas minst tre (3) veckor innan planerad start för undersökningarna. Eventuella sjösäkerhetshöjande åtgärder ska bekostas av VA SYD.
4. Försvarmakten, Kustbevakningen och Sjöfartsverket ska senast tre (3) veckor innan undersökningarna påbörjas informeras om
  - tidpunkterna för undersökningarnas start och avslut,
  - vilka åtgärder som avses utföras enligt tillståndet,
  - vilka fartyg, inklusive anropssignal, som ska användas, och
  - vilken metod som ska användas (släpad eller skrovfast utrustning).

Informationen ska lämnas till Kustbevakningen via e-post registrator@kustbevakningen.se och till Sjöfartsverket respektive Försvarmakten via e-post enligt ovan.

5. Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO), Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO) samt Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF PO) ska fortlöpande hållas informerade om när och var undersökningarna kommer att utföras så att potentiell påverkan på fisket minimeras.
6. Om fartygslämningar eller andra kulturhistoriska lämningar påträffas i samband med undersökningarna, ska undersökningarna avbrytas och anmälan göras enligt kulturmiljölagen (1988:950).
7. Flotte vid geotekniska undersökningar ska vara försedd med stödben i syfte att stå still och säkerställa god arbetsmiljö vid genomförandet. Stödbenen nyttjas även i det fall att väderförhållandena omöjliggör transport av flotte till kaj. I händelse av detta höjs flotten upp för att minimera påverkan från vågor.
8. All undersökning ska ske inom foderrör (casing) enligt etablerad standard (SGF).
9. Utrustning, fordon och maskiner som används vid provborrningen ska tvättas efter provtagning, innan förflyttning till ny provtagningsplats sker, för att undvika risk för spridning av eventuella föroreningar samt invasiva arter.
10. När undersökningarna har avslutats ska kopia av all insamlad geologisk och geoteknisk information från svenskt kontinentalsockelområde, såväl rådata som

SK

tolkningar och sammanställningar, i den utsträckning lagen (2016:319) om skydd för geografisk information inte hindrar det, tillställas SGU i format som myndigheten godkänner. Innan informationen översänds ska kontakt tas med SGU via e-post sgu@sgu.se.

11. Efter avslutade undersökningar ska geologiska data som erhållits rapporteras till Sjöfartsverket via rekommenderad post för uppdatering av Sveriges nationella djupdatabas och sjökort.
12. Instrument eller annan utrustning får inte lämnas kvar efter undersökningstidens utgång. Vid arbeten i vatten ska i första hand biologiskt nedbrytbara kemiska produkter användas. Dumpning av avfall i samband med arbetet får inte ske. Förlorad geoteknisk och geofysisk utrustning ska så långt som möjligt och rimligt återhämtas.

Den ansökta verksamhetens art och omfattning

Vid ombyggnationen av Sjölunda avloppsreningsverk i Malmö kommer nya utloppsledningarna att behöva anläggas på havsbotten i Öresund. Längs planerade utloppsledningarna har geotekniska och miljötekniska undersökningar tidigare utförts. För att kunna detaljprojektera ledningsförläggningarna behövs dock kompletterande undersökningar, bl.a. genom provborringar, inom utloppsledningarnas korridor. Provboringarna ska utföras i en ca 75 m bred utredningskorridor som sträcker sig från Norra hamnens strand och ut i Lommabukten upp till 4 km från land.

I syfte att säkerställa den geotekniska informationen inom den korridor där utloppsledningarna kommer att utläggas planeras provtagningar av jordlager och sonderingar för bestämning av hållfasthets- och deformationsegenskaper. Totalt planeras 20 undersökningsspunkter för att säkerställa geoteknisk information. Undersökningarna utförs etappvis.

Syftet med provboringarna är att öka kunskapen om havsbotten, framför allt för att skapa goda förutsättningar för dimensionering och genomförande av utläggandet av utloppsledningarna samt möjliggöra en god kostnadseffektivitet. De egenskaper som ska utvärderas utifrån provboringarnas resultat är miljöteknisk sammansättning – föroreningar, hållfasthets- och deformationsegenskaper, lermoränens sammansättning och sensitivitet samt lermoränens beteende vid muddringsarbete och transport. Undersökningarna syftar även till att erhålla information om övergången mellan jordlager och kalkberget och därmed förväntade pållängder, om det alternativet väljs för grundläggning av de yttre delarna av utloppsledningarna. Även djupförhållandena ska undersökas inför pålningsarbetena. Dessutom ska undersökningarna möjliggöra kompletterande laboratorieanalyser.

Lokalisering av undersökningsspunkterna och val av undersökningsmetodik i respektive undersökningsspunkt har inte fastställts. Undersökningsspunkter bedöms med geoteknisk och miljöteknisk provtagning med skruvborr respektive Vibrocore, Geoborr-S eller annan kolvprovtagning med större provtagningsdiameter. Även spetstryckssondering (CPT) aktualiseras inom stora delar av utloppsledningarnas korridor. Därtill bedöms även hejarsondering (HfA), jord-/bergsondering (Jb) och vingförsök med dansk utrustning (DGI) behöva utföras inom utredningskorridoren.

Arbetet i vatten kommer att följa Eurokod med tillhörande nationell bilaga och alla metoder utförs enligt krav i Svenska Geotekniska Föreningens Rapport 1:2013 *Geoteknisk fälthandbok* inom foderrör (casing).

Arbetsprogram

Undersökningarna avses utföras under sommaren år 2023, när väder, vind och våghöjd är gynnsamma. Arbetet utförs i etapper under projekteringsskedet och totalt bedöms arbetet utföras på cirka 20-30 arbetsdagar beroende på väderförhållanden, då undersökningar från pråm/flotte är känsliga för vind, strömmar och vågor.

Flotten/pråmen kommer regelbundet att gå in till kaj och inte ligga ute i Öresund under längre perioder. Skulle dåligt väder plötsligt uppstå under undersökningarna, så att flotten inte kan transporteras in till kaj, höjs flotten upp i syfte att minimera vågpåverkan.

Undersökningarna avses utföras i två olika faser. Tiden mellan dessa båda faser kan uppgå till flera år, men ska utföras inom den tidperiod som tillståndsansökan gäller, dvs. fem år.

Bedömd omgivningspåverkan och skyddsåtgärder

Undersökningarna omfattar 20 provtagningspunkter längs med undersökningskorridoren. För varje undersökningsspunkt genererar borrhningen ett ingrepp i havsbotten av storleken cirka 80 mm i diameter. Havsbotten påverkas också av neddrivning av stödben vid etablering av den pråm som avses användas vid undersökningarna. Varje stödben har en bottenyta om en kvadratmeter. Ingreppets totala storlek uppgår således till cirka 82 m² (20 undersökningsspunkter x 0,08 m + 20 undersökningsspunkter x 4 m² stödben) fördelat längs med undersökningskorridoren. Det mycket ringa ingreppet i havsbotten som de ansökta undersökningarna medför föranleder inte skäl att anta att den ansökta åtgärden kommer att ge upphov till någon betydande negativ påverkan på de bottenlevande ekosystemen.

Det hål i havsbotten som blir en följd av undersökningarna förväntas i lös jord komma att återslutas kort efter det att undersökningen har avslutats. Vid borrhning i fast lermorän och kalkberg kommer hålen vid provtagning att förslutas genom att fylla dessa med bentonitstavar eller med en cement/bentonit-blandning som trycks ner eller injekteras genom foderrör från flotten. Den lokala påverkan som blir en följd av de planerade provborrningarna bedöms därmed inte lämna några permanenta förändringar på bottnarna inom vattenförekomsterna Malmö Hamn eller Lommabukten som riskerar att påverka hydromorfologin utifrån de kvalitetsfaktorer som är klassade till måttlig alternativt dålig status.

Vidare planeras undersökningarna inte inom något skyddat område eller inom område som uppvisar marina naturvärden som avsevärt skiljer sig från de marina naturvärden som förekommer i området i stort.

I syfte att så långt som möjligt minimera suspension av sediment kommer alla undersökningar att genomföras med täta foderrör. Foderröret kommer att vara anslutet mot havsbotten under hela provtagningen samt under en period efter att provtagningen avslutats, för att suspenderat material inuti foderröret ska sedimentera på havsbotten och inte nå ut i omgivningen i samband med att provtagningarna avslutas. Lokal påverkan i form av sedimentsuspension förväntas därför främst uppkomma vid upptagning av stödben i löst bottensediment. Påverkan till följd av undersökningarna bedöms därför bli mycket lokal och upptagning av stödbenen inte generera effekter större än när ankare dras upp ur bottensedimenten. Någon risk för negativa effekter av betydelse för marint levande djur eller växter till följd av suspension eller sedimentation bedöms därmed inte uppkomma.

I samband med undersökningarna kommer ljud och vibrationer att alstras från pråm respektive borrarutrustning, samt från eventuell bogserbåt. Intilliggande befintliga farleder och en intensiv fartygstrafik i området ger idag upphov till undervattensljud. Tillkommande påverkan till följd av undersökningarna bedöms vara mycket marginell och enbart bidra till en försumbar ökning av undervattensljudet i området. Metoderna skruvprovtagare och CPT bedöms inte heller generera någon påverkan i form av ljud och vibrationer.

Hejarsondering (HfA) och jord-/bergsondering (Jb) drivs genom slag mot slagmacke eller med hydraulhammare. Dessa metoder genererar därför en större ljudvolym och ger upphov till vibrationer som potentiellt skulle kunna ge upphov till negativa effekter för marint djurliv. Störning orsakad av hejarsondering (HfA) och jord-/bergsondering (Jb) sker endast under en kortare tidsperiod per punkt, uppskattningsvis två timmar/undersökningsspunkt. Störningen har begränsad varaktighet och undersökningskorridoren för de planerade utloppsledningarna sammanfaller inte med områden som bedöms vara särskilt skyddsvärda för tumlare. Den eventuella störningseffekt som undersökningarna kan orsaka för fisk bedöms inte vara av en sådan omfattning att påtaglig skada uppkommer för riksintresset för yrkesfiske. Sammantaget bedöms konsekvensen för marint liv som liten jämfört med ett nollalternativ.

Risken för utsläpp till vatten av miljö- och hälsofarliga ämnen föreligger främst i samband med tankning (drivmedel) samt i händelse av ett eventuellt läckage i borrhjulet (hydraulolja). Hanterad mängd är mycket begränsad. För att ändå så långt som möjligt undvika att spill eller läckage av drivmedel når vattenmiljön ska all tankning ske på anvisade ytor i kaj. Den utrustning som används vid undersökningarna ska genomgå kontroll både innan undersökningarna påbörjas och löpande i syfte att säkerställa att eventuella brister hos utrustningen kan identifieras och åtgärdas.

Inför undersökningarna kommer en s.k. miljö- och räddningsplan att upprättas.

Miljöteknisk undersökning av bottensediment med avseende på metaller, PAH, PCB samt tennorganiska föreningar har utförts inom delar av undersökningsområdet för de planerade nya utloppsledningarna. Undersökningarna som innefattat ett område från land ut till cirka 2 kilometer indikerar inga förhöjda halter av föroreningar inom utredningsområdet. Utifrån tidigare undersökningar längs undersökningskorridoren finns därför inte skäl att misstänka någon högre föroreningsgrad i sedimenten. Vidare förväntas undersökningarna enbart ge upphov till en mycket begränsad suspension av lokal karaktär. Risken att eventuellt förorenade sediment skulle spridas vidare och påverka känsliga marina organismer negativt, bedöms därmed vara försumbar.

För Lommabukten är miljö kvalitetsnormen att god ekologisk status ska nås år 2039.

Vattenförekomsten är klassad som naturligt vatten med måttlig ekologisk status.

Miljö kvalitetsnormen för kemisk ytvattenstatus är god kemisk ytvattenstatus, med mindre stränga krav för bromerade difenyletrar samt kvicksilver. För antracen och naftalen gäller en förlängd tidsfrist till år 2027. Den kemiska statusen är klassad som ej god. Ansökt verksamhet medför inga utsläpp som riskerar att påverka vattenkvaliteten inom den berörda vattenförekomsten. Tidigare genomförd provtagning av sedimenten ger inte anledning att misstänka att bottensedimenten skulle vara förorenade, varför någon risk för negativa effekter på vattenkvaliteten till följd av spridning av sediment inte bedöms föreligga. Den lokala påverkan som blir en följd av de planerade provborringarna bedöms inte medföra några förändringar på bottenarna inom vattenförekomsten i Malmö Hamn eller Lommabukten som riskerar att påverka hydromorfologin utifrån de kvalitetsfaktorer som är klassade till måttligt alternativt dålig status. De ansökta undersökningarna bedöms sammanfattningsvis vare sig medföra en otillåten försämring av

vattenkvaliteten eller medföra att möjligheterna att uppnå fastställda miljö kvalitetsnormer äventyras för berörda vattenförekomster.

Varken militära områden, fartygstrafik och farleder, fiske, friluftsliv eller kulturvärden bedöms påverkas av de planerade undersökningarna.

Inkomna yttranden

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inga synpunkter på de undersökningar som ansökan avser.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

HaV gör, utifrån befintligt underlag, bedömningen att sökt verksamhet inte innebär någon sådan miljöpåverkan som föranleder synpunkter från HaV. Myndigheten lämnar därför inga synpunkter i ärendet. HaV anser därmed inte heller att ärendet behöver överlämnas till regeringen för prövning.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår från att yttra sig i ärendet.

Kustbevakningen

Kustbevakningen avstyrker det föreslagna villkoret om att Kustbevakningen ska informeras om bl.a. tider för undersökningarna innan undersökningarna påbörjas då myndigheten inte har till uppgift att utöva tillsyn över tillstånd enligt 3 § lagen om kontinentalsockeln.

Tillståndet bör innehålla upplysningsvisa anvisningar om hur tillståndshavaren ska kontakta Kustbevakningen i händelse av utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen. Tillståndet bör därför kompletteras med följande villkor:

- Information om utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen som enligt författning ska lämnas till Kustbevakningen lämnas till myndighetens ledningscentral via tel. +46 776-70 60 00 eller e-post lc@kustbevakningen.se.

I tillståndet ska föreskrivas att en kopia av tillståndsbeslutet ska finnas tillgänglig ombord på det fartyg som bedriver verksamhet med stöd av denna ansökan. Kopian ska kunna uppvisas efter anmodan av svensk myndighet.

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelsen har ingen erinran mot att undersökningstillstånd lämnas till de ansökta undersökningarna. Detta under förutsättning att undersökningarna utförs enligt ansökan med relevanta försiktighetsmått vidtagna, som soft-start och ramp-up vid hejarsondering och jord-/bergsondering. Länsstyrelsen kan acceptera de av sökanden föreslagna villkoren.

gk

Lomma kommun

Med tanke på närheten till Natura 2000-området, som är skyddat genom art- och habitatdirektivet, det statliga naturreservatet Södra Lommabukten samt det kommunala naturreservatet Strandhusens revlar bedömer Miljöenheten att provborrningen behöver ske med största möjliga hänsyn till fågelliv och fisk samt andra vattenlevande organismer. Det är viktigt att provborrningen sker så att eventuell grumling av den känsliga botten undviks samt att blottade sandrevlar samt ålgräsängar som kan finnas på platsen inte skadas.

Miljöenheten förutsätter att fordon och maskiner som används för provborrningen är miljöanpassade och kontrollerade så att dessa inte kan orsaka läckage i området. Miljöanpassade hydrauloljor bör användas i samtliga fordon och maskiner och oljorna bör uppfylla kraven i svensk standard. Hydrauloljorna som används bör vara biologiskt nedbrytbara och särskilt anpassade för att användas i känslig naturmiljö vid havet. Vid minsta misstanke på förorening behöver arbetet omedelbart avbrytas. Det är viktigt att utrustning, fordon och maskiner etc. som används vid provborrningen tvättas för att undvika kontamination av eventuella föroreningar och för att undvika risken att sprida eventuella invasiva arter.

Miljöförvaltningen i Malmö kommun

Miljöförvaltningen avstår från att yttra sig.

Stadsbyggnadskontoret i Malmö kommun

Stadsbyggnadskontoret är positiva till de åtgärder som föreslås för att minska de största störningarna som konstaterats men ifrågasätter huruvida undersökningen måste genomföras under sommarmånaderna. Tummlaren får sina kalvar i början av sommaren och även parningen sker under sommarmånaderna. Undersökningarna bör endast genomföras på sommaren om det inte finns några andra alternativ eller om alternativa tidpunkter medför större risker.

Miljö- och byggnämnden i Burlövs kommun

Utöver de försiktighetsåtgärder som anges i miljökonsekvensbeskrivningen anser nämnden att tillstånd för den planerade verksamheten även ska innefatta villkor som reglerar följande:

- Bevakning av vattenkvaliteten ska ske kontinuerligt så att eventuella försämringar upptäcks tidigt och arbetet då omedelbart kan avbrytas. Hur detta görs bör tydligt framgå i den miljö- och räddningsplan som ska upprättas.
- Tidsperiod för utförandet ska regleras så att provborrningen sker när djurlivets lekperiod har passerat för att värna om arternas långsiktigt livskraftiga bestånd.
- Undervattenbuller och ljus från arbetet ska regleras med hänsyn taget till den eller de djurart/djurarter som är mest känsliga för sådana störningar.
- Skyddsåtgärder för att förebygga att eventuella läckage av miljöfarliga ämnen från till exempel maskiner ska regleras. Detta för att minimera risken för skador på Natura 2000-områdena Lommabukten och Lommaområdet.

- Avfallshanteringen under pågående provborrning, fram till dess att avfallet nått slutgiltig mottagare, ska regleras för att säkerställa att hantering sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Nämnden anser vidare att provborrning inom enskilt vatten i Burlövs kommun behöver anmälas till nämnden om risk för spridning av förorening finns. Det bör även finnas en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för verksamheten som rör de delar av arbetet som regleras enligt miljöbalken och föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken.

Burlövs kommun

Burlövs kommun tillstyrker Miljö- och byggnämnden i Burlövs kommuns yttrande. Burlövs kommun tillstyrker ansökan i övrigt enligt remitterade handlingar.

Burlövs kommun önskar ta del av de geotekniska resultaten som framkommer av undersökningarna och gärna som digitaliserade i GIS-format.

Statens geotekniska institut (SGI)

När det gäller frågan om undersökningarnas omfattning och metoder har SGI ingen uppfattning, det hör till projektet att avgöra. Avseende frågan om miljöpåverkan, har SGI inget att erinra.

Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO)

I Lommabukten finns två områden med riksintresse för yrkesfiske: RI YF 53 (rekryteringsområde) och RI YF 52 (fångstområde). Det yrkesfiske som bedrivs i området är viktigt utifrån ett lokalt/regionalt perspektiv. Trots VA SYD:s bedömning att yrkesfisket inte bedöms påverkas mer än marginellt och temporärt ser yrkesfiskarna i området en risk för negativa effekter för deras verksamheter. SFPO förordar därför villkor som stipulerar en skyldighet för VA SYD att ekonomiskt kompensera berörda yrkesfiskare för fall av skada för deras verksamheter. SFPO förordar vidare som villkor att provborrningar etc. tidsmässigt ska utföras efter samråd med berörda yrkesfiskare i området i syfte att minimera skaderisken.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har inga invändningar mot att undersökningarna genomförs i enlighet med ansökan men vill lämna följande synpunkter.

Senast tre (3) veckor före undersökningarna påbörjas, ska detta meddelas till ufs@sjofartsverket.se för information till sjöfarten via ordinarie kontaktvägar. Informationen ska innehålla uppgifter om arbetets omfattning, tidplan samt kontaktvägar till ansvarig enhet eller arbetsledning som utför arbetet.

Utföraren ska också hålla [sic] rapportera till SoundRep enligt de anvisningar som finns på <https://www.sjofartsverket.se/en/services/maritime-traffic-information/soundrep/reporting-procedures/>.

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen har ur sjöfartssynpunkt inget att invända mot ansökan men anser att föreslaget villkor gällande information bör villkoras till beslutet. Då undersökningarna planeras i närhet av

gk

stråk med sjötrafik är det viktigt att sjöfartsrelaterade risker beaktas och det finns en plan för hur dessa ska hanteras. Transportstyrelsen ser dock inte ett behov av att delta i vidare samråd enligt förslaget villkor gällande sjösäkerhetshöjande åtgärder i detta fall.

VA SYD:s bemötande av inkomna yttranden

VA SYD medger att det av bolaget föreslagna villkor 4 justeras i enlighet med Sjöfartsverkets förslag till villkor om information till Sjöfartsverket. VA SYD medger vidare ett åtagande i enlighet med vad Sjöfartsverket angett om att utföraren ska rapportera till "SoundRep Ship Reporting System" enligt särskilda anvisningar. Ett sådant åtagande omfattas av det föreslagna allmänna villkoret, villkor 1 i ansökan.

Vad avser Transportstyrelsens synpunkter hänvisar VA SYD till förslaget villkor 3.

VA SYD medger att villkor 4 ändras i enlighet Kustbevakningens synpunkt om att information enligt villkoret inte ska lämnas till myndigheten. VA SYD medger även att ett villkor föreskrivs i enlighet med Kustbevakningens förslag om att information om utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen ska lämnas till myndighetens ledningscentral via angivna kontaktuppgifter. Vad avser Kustbevakningens förslag om villkor om att en kopia av tillståndsbeslutet ska finnas tillgänglig ombord på fartyg medger VA SYD att ett sådant villkor föreskrivs, men erinrar om att tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter och villkor för nu aktuellt tillstånd endast utövas av SGU.

Stadsbyggnadsnämnden i Malmö kommun har ifrågasatt om undersökningarna måste ske under sommarmånaderna, med hänvisning till framför allt tumlarnas kalvnings- och parningsperiod. Enligt VA SYD måste undersökningarna ske sommartid p.g.a. väderförhållandena. Undersökningarnas begränsade varaktighet i tid samt den omständigheten att undersökningskorridoren för de planerade utloppsledningarna inte sammanfaller med områden som bedöms vara särskilt skyddsvärda för tumlare, innebär att föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsåtgärder utgör ett tillräckligt skydd i nu aktuella hänseenden.

Vad Lomma kommun anfört omfattas av de av VA SYD föreslagna villkoren samt av de skyldigheter som – utan att de formuleras som villkor i det nu sökta tillståndet – ändå följer av författning.

Flera av de skyldigheter som Burlövs kommun föreslagit avser sådana åtgärder som följer direkt av bestämmelser i annan författning, t.ex. lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg. Sådana skyldigheter ska inte formuleras som villkor i ett tillstånd enligt KSL. Vidare omfattas flera av Burlöv kommuns anförda villkorsförslag av det föreslagna allmänna villkoret och villkoret rörande hantering av utrustning. Härtill kommer att ett villkor måste vara rättsligt och faktiskt möjligt att efterkomma, varför VA SYD motsätter sig villkor där det inte är möjligt att avgöra om villkoret uppfyllts eller inte. Det gäller t.ex. Burlöv kommuns villkorsförslag om att "Bevakning av vattenkvaliteten ska ske kontinuerligt så att eventuella försämringar upptäcks tidigt och arbetet då omedelbart kan avbrytas."

VA SYD motsätter sig vidare ett villkor om att Burlövs kommun ska få ta del av de geotekniska resultaten. Stöd för sådant villkor finns i 9 § KSL, vilken dock endast omfattar SGU. Det saknas i övrigt stöd i författning för ett sådant villkor. Ett sådant villkor kan dessutom vara omöjligt att efterkomma p.g.a. regleringen i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (2016:319) om skydd för geografisk information.

Vad gäller Burlövs kommuns synpunkter i övrigt kommer VA SYD att agera i enlighet med gällande lagstiftning och göra de anmälningar som krävs eller söka erforderliga tillstånd. Det är dock inte något som kan regleras i ett tillstånd enligt KSL.

VA SYD motsätter sig det av SFPO förordade villkoret om skyldighet för VA SYD att ekonomiskt kompensera berörda yrkesfiskare vid skada på deras verksamhet. Det saknas stöd i författning för att föreskriva ett sådant villkor. De av VA SYD föreslagna skyddsåtgärderna och utförandet av de olika arbetsmomenten innebär att påverkan på fisket kommer att bli försumbar.

VA SYD motsätter sig inte ett villkor om att SFPO fortlöpande ska hållas informerade om undersökningsarbetenas utförande för att informera SFPO om när och var undersökning kommer att utföras.

VA SYD har den 30 mars 2023 meddelat följande. VA SYD:s ursprungliga villkor 9 (*som avsåg mjuk uppstart och ramp-up vid inledning av hejarsondering och jord-/bergsondering, SGU:s anm.*) ska utgå. Hejar- och jord-bergsondering avses ske helt i enlighet med vad som anges i den tekniska beskrivningen (se 9.2.2 respektive 9.2.3, även 11.4), innebärande att s.k. soft-start respektive ramp-up saknar relevans i dessa delar. Försiktighetsåtgärder av denna typ tar snarare sikte på sådan pålning som kan aktualiseras i samband med en framtida utläggning av utloppsledningarna och anledningen till att villkoret föreslogs i ansökan (se 5.15 och 5.16 samt 7.1 p. 9) bottnar i huvudsak i en felskrivning i miljökonsekvensbeskrivningen (se 5.4 p. 5), som VA SYD ber SGU att bortse ifrån.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Av 3 § kontinentalsockellagen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela tillstånd för annan än staten att genom geofysiska mätningar, borrhning eller på annat sätt utforska kontinentalsockeln. Ett tillstånd ska avse ett bestämt område och en viss tid. Av 5 a § kontinentalsockelförordningen (1966:315) framgår att SGU prövar frågor om tillstånd att utforska kontinentalsockeln i vissa fall.

I 3 a § samma lag anges att vid prövning av tillstånd att utforska kontinentalsockeln tillämpas 2 kap. och 5 kap. 3–5 §§ miljöbalken.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln ska bestämmelserna om planer och annat underlag i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 18 § miljöbalken tillämpas, och – om en betydande miljöpåverkan kan antas – en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken.

I 2 kap. miljöbalken återfinns de allmänna hänsynsreglerna, av vilka bl.a. framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I 5 kap. miljöbalken finns bestämmelser om miljökvalitetsnormer, av vilka bl.a. framgår att myndigheter ska ansvara för att miljökvalitetsnormer följs (3 §).

Av 4 § kontinentalsockellagen framgår att ett tillstånd ska förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt, såsom att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter, främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser samt trygga säkerheten. Villkoren kan bl.a. avse åtgärder för att förebygga luft- eller vattenföroreningar, skydda djur- och växtlivet, bevara fyndigheter eller borrhål eller skydda sjöfarten eller fisket. De kan avse sättet att leda företaget, utföra arbetet, utforma anläggningar på kontinentalsockeln för arbetena eller använda produkterna. Villkoren kan också avse krav på kartor över arbetena, provtagningar och rapportering av verksamheten.

Av 6 § kontinentalsockelförordningen framgår att arbete för utforskande av kontinentalsockeln inte får utföras på sådant sätt att undervattensledning skadas eller otillbörligt intrång görs på sjöfarten, fisket eller havets biologiska tillgångar.

Miljökonsekvensbeskrivning

VA SYD har gjort en specifik miljöbedömning och lämnat in en miljökonsekvensbeskrivning. SGU bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den utgör ett tillräckligt underlag för att göra en samlad bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser.

Tillåtlighet

Ingen av remissinstanserna har motsatt sig att VA SYD beviljas tillstånd att utforska kontinentalsockeln. Synpunkterna har i förekommande fall omfattat vilka villkor som ett eventuellt tillstånd bör förenas med.

Verksamheten kan inte befaras medföra att någon miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överskrids.

Lomma kommun har anfört att med beaktande av närheten till flera skyddade områden behöver provborrningen ske med största möjliga hänsyn till bl.a. fåglar och fisk. Mot bakgrund av vad som redovisats i miljökonsekvensbeskrivningen bedömer SGU att utforskningsverksamheten kan bedrivas utan otillåten påverkan på de skyddade områdena eller djurlivet.

Miljön i området kommer att påverkas av undersökningarna, bl.a. genom uppkomst av ljud och vibrationer och viss suspension och sedimentation. Vid en samlad bedömning, och med hänsyn till de villkor som tillståndet förenas med, finner emellertid SGU att kraven i kontinentalsockellagen och tillämpliga bestämmelser i miljöbalken är uppfyllda och att ansökta undersökningar kan tillåtas.

Villkor

De föreskrivna villkoren bedöms vara lämpliga för den ansökta verksamheten och överensstämmer i stort med vad VA SYD föreslagit och medgett i ärendet. I övrigt gör SGU följande överväganden och bedömningar.

SGU ser med hänsyn till HaV:s uppdrag ingen anledning till att HaV ska informeras enligt VA SYD:s förslag till villkor 2. HaV har inte heller efterfrågat sådan information. Då liknande

information ska lämnas till Försvarsmakten, Sjöfartsverket och Sveriges geologiska undersökning anser SGU att bolagets villkorsförslag 2 och 4 ska slås samman till ett villkor (villkor 2).

Villkor 4 reglerar att information om var och när undersökningar kommer att utföras fortlöpande ska lämnas till fiskerierorganisationer. Syftet med villkoret är att minimera potentiell påverkan på fisket. SFPO:s önskemål om samråd får härigenom anses tillgodosett. SFPO har även anfört att villkor om ekonomisk kompensation ska föreskrivas. Enligt SGU saknas det stöd i kontinentalsockellagen för att föreskriva ett sådant villkor.

Villkor 5 motsvarar VA SYD:s villkorsförslag 7, men har omformulerats något. Syftet med omformuleringen är att tydliggöra vad VA SYD har att beakta vid användning av flotte i samband med geotekniska undersökningar. Hänvisningen till god arbetsmiljö har också strukits då bedömningen görs att denna fråga inte bör regleras genom villkor i ett tillstånd enligt kontinentalsockellagen.

Enligt SGU bör det villkoras (villkor 6) att all undersökning ska ske inom foderrör, vilket är i enlighet med VA SYD:s förslag till villkor 8. SGU bedömer emellertid att hänvisningen till etablerad standard ska strykas då handboken i fråga (Svenska Geotekniska Föreningens Rapport 1:2013 *Geoteknisk fälthandbok*) inte är tillräckligt tydlig för att ligga till grund för ett villkor. Vad VA SYD angett om genomförandet av undersökningarna bedöms omfattas av det allmänna villkoret.

Vad avser villkor 9 överensstämmer detta med VA SYD:s förslag och vad som medgivits med anledning av Kustbevakningens yttrande, men meningen ”Dumpning av avfall i samband med arbetet får inte ske.” har strukits då det framgår av 15 kap. 27 § miljöbalken att avfall inte får dumpas eller förbrännas inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon.

Lomma kommun har bl.a. framfört att maskiner och fordon som används för provborrning ska vara kontrollerade så att dessa inte kan orsaka läckage, att miljöanpassade, biologiskt nedbrytbara, hydrauloljor bör användas och att utrustning m.m. ska tvättas för att undvika kontamination. SGU bedömer att villkor 7 och 9 tillmötesgår synpunkterna i stort och att det inte är nödvändigt att föreskriva ytterligare villkor med anledning av synpunkterna.

Mot bakgrund av utredningen i ärendet och det VA SYD anfört saknas det i detta fall anledning att begränsa undersökningsverksamheten så att den inte får ske under sommarmånaderna. Om undersökningsverksamheten bedrivs på det sätt som VA SYD beskrivit och i enlighet med detta tillstånd bedöms påverkan på tumlare minimeras.

Enligt SGU:s bedömning är det inte nödvändigt att som villkor för undersökningarna föreskriva att geologisk data ska rapporteras till Sjöfartsverket. Det saknas också grund för att ålägga VA SYD att rapportera de geotekniska resultaten till Burlövs kommun.

Vad avser övriga synpunkter från Burlövs kommun bedömer SGU att dessa inte föranleder krav på villkor i detta tillstånd. Liksom VA SYD framfört ska det som följer av bestämmelser i annan författning inte regleras i ett tillstånd enligt kontinentalsockellagen. Vidare ska villkor som föreskrivs vara rättsligt och faktiskt möjliga att efterkomma, varför ett villkor om att arbeten ska avbrytas om försämringar av vattenkvaliteten upptäcks framstår som mindre lämpligt. Som konstaterats ovan bedömer SGU att verksamheten inte kan befaras leda till att någon miljökvalitetsnorm överskrids och med beskrivna och villkorade skyddsåtgärder bedöms påverkan på vattenkvaliteten minimeras.

VA SYD har föreslagit villkor om att undersökningarna ska avbrytas och anmälan göras enligt kulturmiljölagen om fartygslämningar eller andra kulturhistoriska lämningar påträffas. Det ansökta utforskningsområdet ligger i sin helhet inom den angränsande zonen och bestämmelserna i 1, 2 och 5-8 kap. kulturmiljölagen (1988:950) är därmed tillämpliga (1 kap. 3 a § kulturmiljölagen). Generellt gäller att hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön ska visas och att den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas (1 kap. 1 § kulturmiljölagen). Det framgår vidare att om fornlämning, t.ex. fartygslämning, påträffas under grävning eller annat arbete ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs och förhållandet ska omedelbart anmälas till länsstyrelsen (se 2 kap. 1, 2 och 10 §§ kulturmiljölagen). Eftersom VA SYD har att följa vad som föreskrivs i kulturmiljölagen saknas det anledning att föreskriva ett särskilt villkor i enlighet med förslaget.

SGU finner inte anledning att ifrågasätta vad VA SYD anfört om att mjuk uppstart och ramp-up inte är relevant vid inledning av hejarsondering och jord-/bergsondering. Villkor härom föreskrivs därför inte.

Tillståndets giltighetstid

Normalt bestäms tillståndstiden till mellan tre och fem år. VA SYD har yrkat att tillståndet ska gälla i fem år från det att undersökningstillståndet har vunnit laga kraft. Ingen av remissinstanserna har haft några synpunkter på tillståndstiden. Inte heller SGU ser några hinder mot att tillståndet är giltigt i fem år. Tiden ska räknas från det att tillståndsbeslutet meddelas (se 15 § kontinentalsockellagen).

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Göran Risberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschefen Elin Jansson samt statsgeologerna Cecilia Edbom Blomstrand och Anton Wagner deltagit. Juristen Nina Weber har deltagit som föredragande.

Göran Risberg

Hur man överklagar

Du har möjlighet att överklaga detta beslut hos regeringen. Överklagandet ska vara skriftligt och ha kommit in till Sveriges geologiska undersökning inom tre veckor från den dag du tog emot beslutet. I överklagandet ska du ange vilket beslut du överklagar, hur du vill att det ska ändras och varför. Skrivelsen med överklagandet ska skickas till Sveriges geologiska undersökning.